

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 264

van **SUZY WOUTERS**

datum: 30 januari 2020

WOUTER BEKE

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Uitrol 5G - Gezondheidsrisico's

Er is ongerustheid over de komst van 5G, na 4G de nieuwe standaard voor mobiel dataverkeer.

Heel wat mensen vrezen de elektromagnetische straling die daarbij zal vrijkomen. Het 'voorzorgsprincipe' wordt niet in acht genomen, klagen enkele Antwerpse artsen aan.

Volgens de FOD Volksgezondheid zijn er wel degelijk mensen die gezondheidsklachten ervaren bij gebruik van mobiele telefoons of in de buurt van hoogspanningslijnen. Maar het verband tussen de klachten en de blootstelling aan elektromagnetische velden is niet bevestigd door wetenschappelijk onderzoek, stelt Volksgezondheid.

Een arts uit Lier zegt dat er wel degelijk wetenschappelijk onderzoek is waarvoor we bang moeten zijn. En er zijn ernstige vragen bij het gebrek aan normering. Daarom moeten we volgens deze arts het voorzorgsprincipe hanteren en wachten tot we meer weten over de effecten van 5G in het kader van de volksgezondheid.

Ook de toenmalige Brusselse minister van Leefmilieu Céline Fremault blokkeerde begin 2019 de verhoging van de Brusselse stralingsnormen die 5G moesten toelaten. Een verhoging die zij als schadelijk zag voor onze gezondheid.

Intussen zijn er al verscheidene actiegroepen tegen 5G, waaronder Stralingsarm Vlaanderen die al protest en een betoging organiseerden. Zij vragen aan onze federale, regionale en lokale politieke vertegenwoordigers om hun verantwoordelijkheid op te nemen en maatregelen ter zake te treffen. Zolang er onzekerheid bestaat over gezondheidseffecten moeten we de straling beperken.

1. Welke gevolgen geeft de minister aan deze waarschuwingen?
2. Gaat de minister het voorzorgsprincipe toepassen teneinde de bevolking te beschermen?
3. Gaat de minister studies die de impact op de gezondheid evalueren, uitvoeren vóór de uitrol van 5G?
4. Welke andere initiatieven neemt de minister ter zake?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhal Demir (322), Wouter Beke (264)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 264 van 30 januari 2020
van **SUZY WOUTERS**

1. Er worden allerhande onrustwekkende waarschuwingen verspreid over de straling van 5G. In de wetenschappelijke wereld die zich bezighoudt met de gezondheidseffecten van elektromagnetische velden (EMV) is er nochtans een grote consensus dat wetenschappelijk onderbouwd onderzoek op dit moment niet kan bewijzen dat gsm-straling ongezond is als de normen gerespecteerd worden. Dit blijkt uit de coherentie tussen de globale evaluatierapporten die gemaakt worden in verschillende wetenschappelijke commissies en nationale instellingen (Wetenschappelijk Comité voor nieuwe en recent vastgestelde gezondheidsrisico's – SCENIHR, Nederlandse Gezondheidsraad, ICNIRP, ...). Een kleine minderheid wetenschappers is het hier niet mee eens. Zij baseren zich selectief op de studies die wel iets vinden. Deze studies zijn gemakkelijk te vinden op websites van actiegroepen tegen elektromagnetische velden. Veel van deze studies worden in globale rapporten niet opgenomen omdat ze niet voldoen aan de gestelde wetenschappelijke kwaliteitseisen en het onbekend is of de gevonden resultaten biologisch relevant zijn of het gevolg zijn van bias en fouten in de opzet van de studie.

In Vlaanderen zetten we in op het voeren van wetenschappelijk onderbouwd beleid. We nemen de ongerustheid over 5G ter harte en volgen daarom de ontwikkelingen rond 5G van nabij op. Het departement Omgeving voert hiervoor een onderzoek uit: 'Nieuwe ontwikkelingen rond 5G, de maatschappelijke impact van de uitrol van 5G netwerken op de stralingsblootstelling'

(<https://researchportal.be/nl/project/nieuwe-ontwikkelingen-rond-5g-de-maatschappelijke-impact-van-de-uitrol-van-5g-netwerken-op>)

Dit onderzoek bestaat uit:

- Literatuuronderzoek naar blootstellingsstudies, gebruikte technologieën, simulaties van de uitrol (om antwoord te kunnen bieden op vragen over de blootstelling van het 5G netwerk)
- Vergelijkend onderzoek wetgeving (Europees) en richtlijnen (ICNIRP)
- Onderzoek naar uitrol in Vlaanderen en invloed op de blootstelling (om antwoord te kunnen geven op vragen over blootstelling)
- Antennetechnologie en invloed op de blootstelling (om ervoor te zorgen dat het aanvragen van attesten voor zendantennes door operatoren vlot kan verlopen)
- Metingen van 5G (test)opstellingen of simulaties van 5G netwerken in combinatie met bestaande netwerken
- Invloed op blootstelling van de uitrol van het 'Internet of Things'

De methodologie is een combinatie van literatuuronderzoek, workshops met operatoren, eigen onderzoek van de opdrachtnemer IMEC-WAVES (metingen en simulaties van blootstelling) en eigen onderzoek van het departement Omgeving (simulatie van toevoeging van 5G aan huidige netwerken).

Het departement Omgeving geeft aan, gelet op het belang van de uitrol van 5G, regelmatig afgewerkte tussentijdse conclusies te publiceren op het onderzoeksportaal van de Vlaamse overheid (www.onderzoeksportaal.be).

2. Ik wil afwachten tot het departement Omgeving de nodige onderzoeken heeft uitgevoerd om te beslissen of en hoe het voorzorgsprincipe moet toegepast worden voor 5G. De 5G uitrol past in het bredere verhaal van Vlaanderen als 'Smart regio'

waarbij o.a. ingezet wordt op innovatieve toepassingen. Daarvoor is de komst van het 5G netwerk noodzakelijk. Ik wil ervoor zorgen dat de uitrol van 5G proactief en wetenschappelijk onderbouwd gefaciliteerd wordt, met aandacht voor de gezondheidsaspecten om de bevolking maximaal te beschermen.

3. Het departement Omgeving publiceert vier keer per jaar een algemeen overzicht van wetenschappelijk onderbouwd onderzoek naar gezondheidseffecten van straling van (gsm-)antennes op de site. Ook onderzoek naar de mogelijke gezondheidseffecten van 5G wordt in dit overzicht opgenomen. Conclusies uit het eerder vermelde 5G-onderzoek worden gepubliceerd op het onderzoeksportaal van de Vlaamse overheid zodra ze beschikbaar zijn. Bijkomend worden in het onderzoek naar 5G van het departement Omgeving ook metingen en blootstellingssimulaties gepland die het mogelijk maken om de impact van de uitrol van 5G te onderzoeken.
4. Het departement Omgeving komt tegemoet aan de vragen over de impact op de gezondheid door op hun website (<https://www.lne.be/5g-eeen-nieuwe-technologie>) nu al informatie te geven over 5G. In overleg met het departement Omgeving worden deze inzichten opgevolgd. Indien er issues zijn die gezondheidskundig dienen uitgeklaard te worden, komen deze vanuit dit overleg aan bod.